

Zelal Pelin DOĐAN

**BİREYSEL BAŞVURU USULÜNDE
ÖNEMLİ ZARAR ÖLÇÜTÜ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	IX
GRAFİK LİSTESİ.....	XIII
TABLO LİSTESİ	XV
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1
1. DE MINIMIS NON CURAT PRAETOR İLKEŞİ.....	4
2. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA DE MINIMIS İLKEŞİNİN KAVRAMSAL KULLANIMI	11

BİRİNCİ BÖLÜM ANAYASA HUKUKUNDA DE MINIMIS UYGULAMASI

1. TÜRK ANAYASA HUKUKUNDA ÖNEMLİ ZARAR ÖLÇÜTÜ.....	25
1.1. Türkiye’de Bireysel Başvuru Sistemi	25
1.1.1. 6216 Sayılı Kanun Tartışmaları ve Reform Önerileri	25
1.1.2. Bireysel Başvuru Usulü ve Kabul Edilebilirlik İncelemesi.....	35
1.2. Kabul Edilebilirlik Kriteri Olarak Anayasal ve Kişisel Önem	41

1.2.1. Başvurunun Anayasal Önemi Olması.....	45
1.2.2. Başvurunun Kişisel Önemi Olması.....	56
2. KARŞILAŞTIRMALI ANAYASA HUKUKUNDA ÖNEMLİ ZARAR ÖLÇÜTÜ.....	68
2.1. Amerika Modeli Writ of Certiorari Usulünde.....	68
2.2. Avrupa Modeli Anayasa Şikâyetinde.....	73
2.2.1. Federal Alman Anayasa Şikâyetinde.....	76
2.2.1.1. Federal Almanya Anayasa Mahkemesi'ne Anayasa Şikâyeti ve Kabul Edilebilirlik İncelemesi	76
2.2.1.2. Kabul Edilebilirlik Kriteri Olarak Temel Anayasal Önem ve Ağır Kişisel Zarar.....	87
2.2.1.2.1. Şikâyetin Temel Anayasal Önemi Olması.....	90
2.2.1.2.2. Şikâyetçinin Ağır Bir Zarara Uğramış Olması.....	95
2.2.2. İspanyol Amparo Başvurusunda.....	98
2.2.2.1. İspanya Anayasa Mahkemesi'ne Amparo Başvurusu ve Kabul Edilebilirlik İncelemesi.....	98
2.2.2.2. Kabul Edilebilirlik Kriteri Olarak Özel Anayasal Önem.....	115
2.2.2.2.1. Anayasal İctihadın Olmaması.....	117
2.2.2.2.2. Anayasal İctihadın Netleştirilmesi veya Değiştirilmesinin Gerekmesi.....	119
2.2.2.2.3. Bir Temel Hakkın İhlalinin Genel Bir Hukuk Kuralından Kaynaklanması.....	124
2.2.2.2.4. Bir Temel Hakkın İhlalinin Yerleşik Bir İctihattan Kaynaklanması.....	125
2.2.2.2.5. Anayasal İctihadın Yinelenen Bir Şekilde Uygulanmaması.....	126
2.2.2.2.6. Anayasal İctihada Uyulmasının Açıkça Reddedilmesi.....	127
2.2.2.2.7. Şikâyetin Sosyal, Ekonomik veya Politik Sonuçları Olması.....	128

---

3. DEĞERLENDİRME.....	131

İKİNCİ BÖLÜM
ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI
HUKUKUNDA DE MINİMİS UYGULAMASI

1. AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ HUKUKUNDA ÖNEMLİ ZARAR ÖLÇÜTÜ.....	138
1.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Sistemi	138
1.1.1. Sözleşme Sistemine Yönelik Reform Çalışmaları.....	145
1.1.1.1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin İş Yükü Sorunu.....	147
1.1.1.2. Sözleşme Sisteminin Etkililiğinin Korunması Amacı	157
1.1.1.2.1. 14 No.lu Protokol'ün Hazırlık Çalışmaları ve Kabulü.....	157
1.1.1.2.2. Konferanslar Dizisi ve 15 No.lu Protokol'ün Yürürlüğe Girmesi	176
1.1.2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Usulü	183
1.2. Kabul Edilebilirlik Kriteri Olarak Önemli Zarar Ölçütü	186
1.2.1. Başvurucunun Önemli Bir Zarara Uğramış Olması.....	193
1.2.1.1. Ekonomik Değeri Bulunan Başvurularda Önemli Zarar Ölçütünün Uygulandığı Durumlar	196
1.2.1.2. Ekonomik Değeri Bulunmayan Başvurularda Önemli Zarar Ölçütünün Uygulandığı Durumlar	223
1.2.2. İnsan Haklarına Saygı İlkesinin Başvurunun Esasının İncelenmesini Gerektirmesi.....	243
1.2.3. Davanın Daha Önce Ulusal Bir Mahkeme Tarafından Gereği Gibi İncelenmemiş Olması	257

2. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER HUKUKUNDA ÖNEMLİ ZARAR ÖLÇÜTÜ.....	266
3. DEĞERLENDİRME.....	272
SONUÇ	277
KAYNAKÇA	285
EKLER.....	337